

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Проект розвитку ринків капіталу

Коментарі до проекту ДКЦПФР "Положення про саморегулівні організації професійних учасників фондового ринку" та пропозиції щодо законодавчих змін для забезпечення більш ефективного функціонування саморегулювання¹

*Роберт Страхота, консультант з питань цінних паперів і управління
Проекту USAID "Розвиток ринків капіталу"
11 липня 2007 р.*

Дякуємо за запрошення підготувати коментарі до Проекту "Положення про саморегулівні організації професійних учасників фондового ринку" (далі – Проект Положення) та пропозиції щодо відповідних законодавчих змін. Наші коментарі складаються з двох частин - Загальних коментарів та більш докладних Коментарів за кожним розділом Положення. До того ж, ми приєднали до цього документу копію Проекту Положення з відповідними позначками, щоб продемонструвати, як запропоновані нами зміни можуть бути включені до Проекту Положення. Запропоновані зміни до законодавства наведено після коментарів та копії Проекту Положення з позначками. Як і завжди, спеціалісти Проекту Розвитку ринків капіталу готові зустрітися з Вами у будь-який зручний для Вас час для обговорення даних коментарів.

Загальні коментарі

1. Даний Проект Положення є набагато кращим за попередній Проект, який не оприлюднювався, і коментарі до якого ми надали у жовтні 2006 року.² Ми з задоволенням відмітили, що деякі з наших пропозицій були враховані у Проекті положення.

2. Крім Проекту Положення ДКЦПФР повинна прийняти стратегію та план дій з розвитку СРО. Елементи запропонованої стратегії та плану заходів були коротко підсумовані у наших попередніх коментарях та викладені більш детально у самому тексті та у Додатку С проекту Звіту Проекту Розвитку ринків капіталу з питань СРО, підготовленого Р. Страхотою 27 жовтня 2006 р., який надсилався до ДКЦПФР. Головним чином, запропонована у той час стратегія визначала, що відповідно до

¹ Звіт Проекту Розвитку ринків капіталу "Звіт і рекомендації щодо розвитку, діяльності та регуляторного нагляду саморегулівних організацій на ринках капіталу України", Додаток D-2.

² Див. Службову записку з зауваженнями Енн Уоллес та Роберта Страхоти від 18 жовтня 2006 року, які були включені як Додаток D (зараз це Додаток D-1) до підготовленого Р.Страхотою проекту Звіту Проекту Розвитку ринків капіталу "Звіт і рекомендації щодо розвитку, діяльності та регуляторного нагляду саморегулівних організацій на ринках капіталу України" (далі – Звіт Проекту з питань СРО).

Закону України "Про цінні папери та фондовий ринок" від 23.02.2006 року (далі – Закон про цінні папери 2006 року) існували тільки три реальних кандидати на отримання статусу єдиної СРО: Асоціація ПФТС, УАІБ та ПАРД. У своїх пропозиціях ми рекомендували ДКЦПФР взяти декілька активних кроків для сприяння отриманню кожною з цих організацій ліцензії як єдиної СРО.

Ми не мали можливості докладно обговорити зміст наших попередніх пропозицій з ДКЦПФР. Проте, виходячи з наших попередніх дискусій, обидві сторони погоджуються, що є доцільним запропонувати більш широку стратегію та план заходів, де було б сформульовано кілька альтернативних підходів з метою реалізації завдань щодо СРО, визначених Законом про цінні папери 2006 року. Цю уточнену стратегію та план заходів щодо її реалізації викладено у Додатку С до Звіту Проекту з питань СРО. Обидва документи: і дана службова записка, і рекомендована стратегія та план заходів, що викладені у Додатку С, були відправлені в ДКЦПФР перш ніж інші частини переглянутого Звіту Проекту з питань СРО. Ми пропонуємо після того, як Комісія перегляне обидва ці документи, було б дуже корисним, аби пану Страхоті дозволили зробити презентацію та пояснити Комісії основні ключові моменти обох цих документів, а потім відповісти на будь-які питання, які можуть виникнути у ДКЦПФР.

3. Проект Положення потрібно викласти таким чином, щоб більшість повноважень, які делегуватимуться саморегульвній організації, включаючи накладення дисциплінарних санкцій на членів СРО, стосувалися також і окремих фізичних осіб, пов'язаних з членами СРО (асоційованих осіб). Незважаючи на те, що Проект Положення містить багато відмінних положень, він знову ж призведе до невиконання ДКЦПФР Принципу 7 ІОСКО "Про цілі та принципи регулювання ринку цінних паперів" (2003). Як пояснювалось у наших попередніх зауваженнях та у Звіті Проекту з питань СРО, для того, щоб вважати виконаним Принцип 7, СРО повинна продемонструвати, що вона має необхідну спроможність для виконання відповідних вимог чинного законодавства та правил СРО згідно з повноваженнями, делегованими цій СРО, та для забезпечення дотримання відповідних норм чинного законодавства та правил СРО своїми членами та **асоційованими особами**, на яких поширюються ці закони та правила.³

Неможливість СРО здійснювати регулювання асоційованих осіб своїх компаній - членів є великою прогалиною у процесі саморегулювання, бо існує ризик того, що більшість компаній як юридичні особи можуть бути звинувачені у незаконній діяльності через дії своїх агентів, асоційованих осіб. Хоча сьогодні СРО і мають можливість застосовувати дисциплінарні заходи до своїх компаній-членів, у багатьох випадках, включаючи серйозні правопорушення, недостатньо застосовувати дисциплінарних заходів лише до компаній без застосовування дисциплінарних заходів до окремих фізичних осіб, відповідальних за ці порушення. Також деякі форми дисциплінарних заходів, які застосовуються до компаній, можуть бути просто нереальними.

Розглянемо, наприклад, ситуації, коли компанія, що торгує цінними паперами, має сотні клієнтів, або член УАІБ управляє портфелем відкритого інвестиційного фонду з сотнями інвесторів, або член ПАРД є реєстратором у декількох великих компаній,

³ Методологія ІОСКО стосовно оцінки реалізації цілей та принципів ІОСКО щодо регулювання ринку цінних паперів (2003 рік), стор. 33-35. З цією метою асоційовані особи розуміються як директори фірми, які активно беруть участь в операціях з цінними паперами, що проводить фірма, менеджери та працівники фірми, які працюють з клієнтами або мають справу з готівковими коштами чи цінними паперами. Ми рекомендуємо скористатися цим визначенням у Проекті Положення.

які мають тисячі акціонерів. Якщо окрема фізична особа, яка працює в одній з цих компаній (незалежно від того, чи є ця особа однією з трьох осіб, які повинні мати сертифікат ДКЦПФР, чи ні), має відношення до серйозних порушень законодавства з цінних паперів або правил СРО, таких як викрадення та фальсифікація обліку, використання конфіденційної інформації у власних інтересах, таких як інсайдерська торгівля або здійснення угод в особистих інтересах, а не в інтересах інвестиційного фонду, то звичайно, що до такої особи необхідно застосовувати відповідні санкції. Особа порушила закон, чим завдала суттєвих збитків інвесторам. В ідеальному варіанті така фізична особа повинна бути оштрафована та її потрібно тимчасово відсторонити або повністю заборонити у подальшому працювати у сфері цінних паперів або бути асоційованою особою будь-якого члену СРО незалежно від того, чи має ця особа сертифікат ДКЦПФР. До компанії-члена СРО також необхідно вживати санкцій, скоріше за все у формі грошових штрафів, якщо компанія, у якій працює така фізична особа, недбало ставилася до контролю за своїми працівниками та не змогла вчасно попередити порушення, тому що діяла неналежним чином та недостатньо контролювала своїх працівників. Проте, у даному випадку, як правило, непрактично призупиняти операційну діяльність компанії або взагалі забороняти їй займатися операційною діяльністю. Тому що це завдасть більше шкоди, ніж користі багатьом інвесторам, яких обслуговує компанія. Також, якщо заборонити компанії займатися операційною діяльністю, усі інші працівники компанії, які не мають ніякого відношення до порушень однієї особи, втратять засоби для існування. Основним правопорушником у наведеному вище прикладі є особа. Незалежно від того, чи є ця особа сертифікованим спеціалістом ДКЦПФР, саме до цієї особи потрібно застосовувати санкції та накладати заборону на її подальшу роботу у галузі цінних паперів.

Регулювання ринку цінних паперів в Україні не буде ефективним ані через пряме регулювання ДКЦПФР, ані через регулювання за допомогою СРО до тих пір, поки не буде визнано, що ДКЦПФР потрібні повноваження застосовувати штрафні санкції до фізичних осіб за усі порушення законодавства про цінні папери, а також що СРО необхідні повноваження для здійснення регулювання та застосування дисциплінарних санкцій до усіх асоційованих осіб компаній-членів цієї СРО. Наші рекомендації стосовно надання СРО регулювальних повноважень щодо асоційованих осіб їхніх компаній-членів ні в якій мірі не мають на меті замінити повноваження ДКЦПФР щодо сертифікації фізичних осіб, які працюють в цих компаніях. Наші рекомендації направлені на зміцнення загальної схеми регулювання шляхом надання СРО додаткових повноважень для забезпечення дотримання асоційованими особами членів, а також самими компаніями – членами вимог законодавства та вимог СРО. Насправді, і це пояснюється нижче, для ДКЦПФР також важливо намагатися отримати більш широкі законодавчі повноваження щодо фізичних осіб, які порушують норми законодавства з цінних паперів.

Ми враховуємо той факт, що положення щодо СРО Закону про цінні папери 2006 року не стосуються асоційованих осіб компаній-членів СРО. Також ми звернули увагу на те, що Стаття 13 Закону України "Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні" від 30 жовтня 1996 року (далі – Закон 1996 року) та Рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 29.07.1998 р. № 93 "Про затвердження Положення про сертифікацію осіб, що здійснюють професійну діяльність з цінними паперами в Україні" надають повноваження ДКЦПФР накладати грошові штрафи на фізичних осіб лише за певних обставин та у будь-якому випадку відповідно до Кодексу України про адміністративні правопорушення. Це головні недоліки Законів 1996 та 2006 років, які виходять за межі питань, пов'язаних з діяльністю СРО.

Як зазначено в запропонованих нами змінах до законодавства, для ДКЦПФР важливо прагнути більш широких повноважень, визначених законодавчо, щодо накладення грошових штрафів на фізичних осіб, щоб ДКЦПФР могла більш ефективно контролювати дотримання законодавства з цінних паперів, а також для того, щоб вирішити сумніви стосовно того, чи мають СРО такі ж самі повноваження щодо порушень законодавства, а також внутрішніх документів, правил та процедур СРО.

Ці недоліки законодавства з цінних паперів та неможливість ДКЦПФР делегувати повноваження, яких вона сама не має, можливо і стали причиною того, що ДКЦПФР вирішила не піднімати питання регулювання та застосування дисциплінарних санкцій до асоційованих осіб компаній-членів СРО у своєму Проекті положення. Ми розуміємо проблему, пов'язану з делегуванням таких повноважень. **Проте, це не повинно заважати визнанню у Проекті положення цього разу, до того, як будуть внесені будь-які зміни в законодавство, що СРО має незалежні правові підстави для того, щоб вимагати від асоційованих осіб своїх членів бути суб'єктами регулювання та дисциплінарних санкцій з боку СРО.**

На додаток до делегованих регулятором повноважень, дуже часто СРО зобов'язують своїх членів та осіб, які працюють на її членів, дотримуватись її власних правил та положень про цінні папери на основі договірної права. Сторони у договорі можуть домовитись про регулювання та накладання санкцій, у разі коли одна сторона порушить договірні зобов'язання. Як членські асоціації три єдині СРО можуть укласти стандартний письмовий договір про членство з кожною із своїх компаній-членів про те, що компанія-член погоджується виконувати вимоги внутрішніх документів, правил і процедур СРО, включаючи дисциплінарні правила, що передбачають накладання грошових штрафів. У свою чергу, асоційовані особи компаній-членів можуть бути зобов'язані згідно договору з СРО та з умовами їхнього трудового контракту з компанією-членом СРО, а також згідно з умовами членства компанії-члена в СРО дотримуватись внутрішніх документів, правил та процедур СРО. Нижче наведені приклади основних формулювань, які ми б рекомендували включити до Проекту Положення з вимогою враховувати їх при укладенні договорів між СРО та кожною з її компаній-членів та між СРО та кожною асоційованою з членом особою. Проектом положення повинно бути обумовлено, що копії цих договорів повинні зберігатися в СРО, щоб ДКЦПФР мала можливість витребувати їх в разі потреби.

Положення щодо компанії-члена СРО

Даним підписом нижчепідписана компанія - член (назва компанії) підтверджує на умовах та внаслідок отримання членства в СРО [вставити назву СРО] своє зобов'язання підлягати повноваженням СРО та свою згоду виконувати її вимоги і докладати всіх можливих зусиль для забезпечення виконання усіма асоційованими особами компанії вимог внутрішніх документів, правил та процедур СРО. Нижчепідписана компанія далі погоджується виконувати всі постанови, накази, директиви та рішення, а також дисциплінарні санкції, накладені СРО, які можуть бути оскаржені або переглянуті відповідно до закону.

Положення щодо асоційованої особи

Своїм підписом я підтверджую на умовах та внаслідок мого працевлаштування у [вставити назву компанії - члена], та на умовах і внаслідок отримання компанією членства в СРО [вставити назву СРО] своє зобов'язання підлягати повноваженням СРО і згоду виконувати усі вимоги внутрішніх документів, правил та процедур СРО. Я далі погоджуюся виконувати всі постанови, накази,

директиви та рішення, а також дисциплінарні санкції, накладені СРО, які можуть бути оскаржені або переглянуті відповідно до закону.

В наших коментарях до внутрішніх положень та інших документів Асоціації ПФТС, УАІБ та ПАРД ми рекомендували використовувати формулювання, що в значній мірі еквівалентні до вищенаведених, для забезпечення відповідного регулювання компаній-членів СРО та асоційованих осіб.

4. Внесення змін до Статті 120 Господарського кодексу України. Ми з задоволенням побачили положення, які ДКЦПФР включила до останнього абзацу частину розділу 3 та до першого абзацу розділу 5 Проекту Положення. Дані положення встановлюють належний баланс між повноваженнями, які СРО повинна виконувати, та тим, що правила та вимоги СРО, які необхідні їй для виконання цих повноважень, не повинні обмежувати конкуренцію. Не дивлячись на ці положення, як згадується у розділі IV.I.1 Звіту Проекту з питань СРО, Стаття 120 Господарського кодексу все-таки поширюється на СРО, які створені як господарські об'єднання. Стаття 120, зокрема, передбачає:

“Асоціація не має права втручатися у господарську діяльність підприємств - учасників асоціації.”

Це положення, яке зараз включене до статутів Асоціації ПФТС, УАІБ та ПАРД, та сформульоване майже такою ж самою мовою, як і положення, наведене вище, викликає занепокоєння, тому що воно може бути використане членами СРО (та асоційованими особами) як підстава для протесту проти законного регулювання та дисциплінарних санкцій з боку СРО, які є дуже важливими для того, щоб саморегулювання працювало. У зв'язку з цим, ми вважаємо, що Стаття 120 Господарського кодексу потребує змін, і ми включили зміни, які ми пропонуємо внести до цієї статті, до розділу "Запропоновані зміни до законодавства" даного документу.

5. Положення щодо делегування повноважень. Дані положення, які були прописані у попередньому Проекті Положення, на сьогодні вже виключені з тексту Положення. Як ми розуміємо, ДКЦПФР має намір врегулювати питання щодо делегування повноважень окремо, шляхом внесення змін та доповнень до Рішення ДКЦПФР від 10.09.2002 р. № 243 "Про затвердження Положення про порядок та умови передачі Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку повноважень саморегулювним організаціям професійних учасників фондового ринку". Ми підтримуємо цей намір.

6. Положення щодо корпоративного управління. Враховуючи, що Україна має хороші "Принципи корпоративного управління" (затверджені ДКЦПФР 11.12.2003 р.), запровадження яких є добровільним, Комісії слід розглянути можливість звернення до рад СРО з вимогою прийняти такі Принципи, оскільки СРО зобов'язані працювати в інтересах суспільства і можуть бути прикладом для інших компаній. Однак стосовно питання про включення до складу рад СРО незалежних членів ради, ми пропонуємо б визначити певний перехідний період, протягом якого СРО могли б поетапно виконати цю вимогу. Найголовніший пріоритет тут полягає у пошуку людей з відповідною кваліфікацією і підготовка їх до виконання ролі незалежних членів ради.

Коментарі за розділами

Преамбула, абзац 2. Ми рекомендуємо після слова "організацій" вставити фразу "професійних учасників фондового ринку, окрім депозитаріїв та фондових бірж". Ця зміна є дуже важливою з огляду на те, щоб пояснити, що дане Положення тільки забезпечує виконання Частини 4 Статті 16 Закону про цінні папери 2006 року, яка зобов'язує учасників фондового ринку, окрім фондових бірж та депозитаріїв, бути членами хоча б однієї СРО. Також важливо дати зрозуміти, що створення трьох видів єдиних членських СРО відповідно до Закону про цінні папери 2006 року не підриває окремого статусу СРО фондових бірж, які отримали ліцензію ДКЦПФР. Важливість такого розмежування пояснюється у розділі IV.1.2 Звіту Проекту з питань СРО та в рекомендованій Стратегії та Плані дій. У цих документах ми вказуємо на те, що одна з стратегій, якою може скористатися ДКЦПФР з метою виконання положень Закону про цінні папери 2006 року про існування єдиної СРО торговців цінними паперами, це зробити розмежування між наступним: (а) регулюванням торговців цінними паперами, як членів СРО, що стане обов'язком єдиної СРО торговців цінними паперами, яка не пов'язана з жодною фондовою біржею, та (б) регулюванням ринку, що залишиться обов'язком кожної фондової біржі, яка отримала ліцензію ДКЦПФР.

Також, хоча відповідно до діючого законодавства депозитарії цінних паперів не є СРО, як підкреслюється у розділі IV.1.3 Звіту Проекту з питань СРО, депозитарії, як і фондові біржі, є природними СРО, що вони повинні застосовувати до своїх членів або учасників правила та процедури для того, щоб розрахунково-клірингова діяльність за цінними паперами та інша депозитарна діяльність була ефективною. Таким чином, Проект Положення повинен передбачати можливість для депозитаріїв, уповноважених належним чином, стати СРО у майбутньому по мірі розвитку регулювання ринку цінних паперів в Україні. Такий підхід також відповідає вимогам Частини 4 Статті 16 Закону про цінні папери 2006 року.

Розділ 1, абзац 3. У зв'язку з вищезазначеним коментарем ми б також рекомендували, щоб останнє речення цього абзацу також стосувалось і депозитаріїв відповідно до Частини 4 Статті 16 Закону про цінні папери 2006 року та для того, щоб твердження у першому реченні цього абзацу було правильним на 100%.

Розділ 2. До переліку функцій СРО необхідно додати положення щодо сприяння захисту інвесторів самою СРО та її членами.

Розділ 3, абзац 5. Даний абзац потрібно змінити таким чином, щоб було зрозуміло, що тільки єдина СРО торговців цінними паперами може створювати торговельно-інформаційні системи. Немає жодних логічних підстав очікувати від членських СРО двох інших типів, що вони будуть створювати такі системи. Ми б також додали слова "фондові біржі." І зрештою, хоча ми і погоджуємось, що єдина СРО торговців цінними паперами повинна мати право створювати фондову біржу та торговельно-інформаційну систему, це не означає, що усі торговці цінними паперами, які відповідно до закону повинні бути членами єдиної СРО торговців цінними паперами, захочуть використовувати саме цю торговельну систему, а законодавство цього від них і не вимагає. У п'ятому абзаці слід чітко визначити, що членство в єдиній СРО торговців цінними паперами не зобов'язує ставати членом або учасником такої торговельної системи або фондової біржі. Як наголошується у Звіті Проекту з питань СРО та в запропонованій нами Стратегії та Плані заходів, консолідація торговців цінними паперами в одній СРО та консолідація торгівлі цінними паперами – це дві

різні речі. Тому досягнення однієї з цих цілей зовсім необов'язково забезпечує досягнення іншої.

Розділ 3, абзац 6, підпункт 1. Ми рекомендуємо додати слова “та діяльність.”

Розділ 4, абзац 2. Згідно з Законом про цінні папери 2006 року, до порядку набуття статусу СРО у цьому розділі необхідно додати вимогу, що заявник повинен переконливо продемонструвати ДКЦПФР, що його члени (учасники) складають понад 50% професійних учасників ринку цінних паперів, які мають ліцензії, та займаються певним видом діяльності у сфері цінних паперів, за яким заявник бажає зареєструватися як єдина СРО.

Ми пропонуємо додати вказані пункти як частину процесу подачі заяви.

Розділ 4, абзац 3. Оскільки мінімальний розмір активів для набуття статусу єдиної СРО вже визначений у Статті 48 Закону про цінні папери 2006 року, ми б рекомендували додати в кінці цього абзацу наступну фразу "тобто розмір активів яких не повинен бути меншим, ніж 600 тисяч гривень". Посилання на фінансову звітність, підтверджену аудитором, у пункті 4.1 Проекту Положення також повинно чітко наголосити, що у фінансовій звітності має бути продемонстровано необхідний рівень фінансової спроможності.

Розділ 4, пункт 4.3, абзац 2. Ми розуміємо, що на сьогодні порядком ДКЦПФР передбачено вимагати продовження терміну дії Свідоцтва про реєстрацію через кожні три роки. Такий порядок не передбачений ні Законом про цінні папери 2006 року, ні попередніми законами. Оскільки буде тільки одна СРО по кожній категорії професійних учасників ринку цінних паперів, існує певний ризик, пов'язаний з періодом продовження терміну дії Свідоцтва про реєстрацію. Наприклад, якщо була б непередбачувана затримка з боку ДКЦПФР, то усі члени СРО працювали б з порушенням Закону про цінні папери 2006 року, навіть, якщо затримка сталася б не з їхньої вини. У зв'язку з цим Свідоцтво про реєстрацію СРО повинно мати необмежений термін дії, поки СРО сама його не відкличе, або поки ДКЦПФР не встановить, що СРО більше не відповідає вимогам щодо статусу СРО. Ми також вважаємо, що було б бажано внести відповідні зміни у діючий порядок ДКЦПФР, тому що це вимагатиме від ДКЦПФР приділяти більше уваги інспектуванню єдиних СРО, ніж вважати, що все добре протягом трьох років, до моменту продовження терміну дії Свідоцтва про реєстрацію.

Розділ 5. У даному розділі ми б додали до вимог правил функціонування СРО договірні обов'язки, які були рекомендовані вище по відношенню до членів СРО та їх асоційованих осіб.

Розділ 5, абзац 3, підпункт (а); Розділ 6, пункт 6.2, абзац 2. Ми рекомендуємо скасувати обидва ці положення. Відповідно до найкращої практики діяльності СРО, члени СРО, як орган, не повинні мати право затверджувати усі правила та процедури СРО. Вони повинні мати право затверджувати зміни до статуту СРО, а також, можливо, затверджувати певні фундаментальні правила функціонування СРО. Якщо СРО хоче функціонувати як ефективна СРО, тоді було б бажано, щоб правила та процедури СРО, включаючи правила, що стосуються отримання членства, сплати членських внесків, а також усі правила, що стосуються дисциплінарних санкцій, поведінки членів та регулювання членів, приймались Радою СРО. СРО потрібна спроможність діяти гнучко та мати можливість частіше, ніж раз на рік, вносити зміни до таких правил. У Сполучених Штатах, наприклад, рідко минає тиждень, щоб NASD (Національна асоціація торговців цінними паперами) не подала на погодження Комісії з цінних паперів та бірж США зміни до правил NASD, які були затверджені

на рівні Ради NASD без затвердження або ратифікації членами NASD. Щорічні Загальні збори СРО проходять тільки раз на рік, тому що скликати позачергові збори достатньо дорого та обтяжливо. Щоб діяти ефективно та вчасно реагувати на зміни в нормативному законодавстві, Рада Асоціації повинна мати повноваження щодо вищезгаданих питань. Ми надали подібні коментарі Асоціації ПФТС, УАІБ та ПАРД, спонукаючи їх внести зміни до своїх статутів таким чином, щоб Раді дозволялось погоджувати більш широке коло вимог СРО. У випадку СРО запобіжником необачливих дій з боку Ради стосовно прийняття правил є саме вимога отримувати погодження ДКЦПФР, а не погодження членів.

Розділ 5, пункт 5.1, "інші порядки". Одне з зауважень, які ми чули з боку СРО на адресу ДКЦПФР, це те, що вимоги Комісії повинні бути конкретними, а не відкритими. У зв'язку з цим, якщо посилання "інші порядки" залишиться, ми б рекомендували додати вкінці "відповідно до нормативно-правових актів ДКЦПФР".

Розділ 6, абзац 1. Як ми попередньо пропонували, абзац 1 потрібно змінити, щоб він відповідав намірам Закону про цінні папери 2006 року, а саме:

"Кожний професійний учасник фондового ринку повинен бути членом (учасником) щонайменше однієї СРО, яка повинна бути СРО за тим видом професійної діяльності на фондовому ринку, якою здебільшого займається цей учасник. Професійний учасник фондового ринку, який є ліцензованим торговцем цінними паперами, повинен бути членом СРО торговців цінними паперами."

Якщо дане положення не буде включене, існує ризик так званого "регуляторного арбітражу", коли, наприклад, ліцензований торговець цінними паперами може приєднатися до СРО депозитаріїв, щоб уникнути положень саморегулювання єдиної СРО торговців цінними паперами, які були спеціально розроблені, щоб забезпечити дотримання усіма торговцями цінними паперами правил СРО, які стосуються саме торговців. Найбільша необхідність щодо регулювання з боку СРО існує по відношенню до торговців цінними паперами, і тому дуже важливо, щоб усі професійні учасники ринку, які за своїм основним видом діяльності є торговцями цінними паперами, були членами єдиної СРО торговців цінними паперами.

Розділ 7. Цей розділ повинен стосуватися змін до більш широкого переліку документів, таких як статут СРО, положення, правила та процедури СРО, і ми позначили відповідні зміни до цього розділу. Проте, даний розділ виявляється занадто довгим, а його положення повторюються. Ми рекомендуємо спробувати його скоротити до 1-2 лаконічних абзаців.

Розділ 8, пункт 8.6, абзац 2. Ми б добавили "яке замінить зареєстровану СРО", оскільки Закон про цінні папери 2006 року передбачає тільки одну СРО для кожної категорії учасників ринку.

Розділ 9. Заради процедурної справедливості, вкінці четвертого підпункту першого абзацу даного Розділу необхідно додати наступне: "за недотримання або незабезпечення виконання відповідного законодавства та нормативно-правових актів, включаючи зобов'язання СРО за законом."

Друге та дев'яте повноваження Комісії стосовно проведення перевірок СРО здебільшого є однаковими, тому їх необхідно об'єднати.

Положення про саморегулівні організації професійних учасників фондового ринку

Положення про саморегулівні організації професійних учасників фондового ринку (далі - Положення) розроблено відповідно до Цивільного кодексу України, Господарського кодексу України, статей 2,47,49 Закону України "Про цінні папери та фондовий ринок", статей 7,8 Закону України "Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні", Закону України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг".

Положення визначає основні засади та вимоги до функціонування саморегулівних організацій професійних учасників фондового ринку, крім депозитаріїв та фондових бірж, в Україні.

1. Загальні положення

Саморегулівна організація професійних учасників фондового ринку (далі - СРО) - неприбуткове об'єднання учасників фондового ринку, що провадять професійну діяльність на фондовому ринку з торгівлі цінними паперами, управління активами інституційних інвесторів, депозитарну діяльність (діяльність реєстраторів та зберігачів), утворене відповідно до критеріїв та вимог, установлених Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку (далі - Комісія).

СРО створюється у організаційно-правових формах, передбачених законодавством, діє на основі Статуту, установчого договору (якщо це передбачено для обраної організаційно-правової форми) (далі - установчі документи), а також правил цієї організації.

СРО утворюються за принципом: одна саморегулівна організація з кожного виду професійної діяльності на ринку цінних паперів. Така СРО повинна об'єднувати більше 50 відсотків професійних учасників фондового ринку за одним з видів професійної діяльності, крім фондових бірж і депозитаріїв, які є природним об'єднанням професійних учасників фондового ринку, ~~які здійснюють діяльність з торгівлі цінними паперами.~~

Майно та кошти СРО формуються за рахунок внесків її засновників, членів та інших надходжень, не заборонених законодавством для неприбуткових організацій. Майно та кошти СРО спрямовуються виключно на створення СРО та покриття витрат, пов'язаних з її діяльністю.

Для цілей цього положення "асоційовані особи" компанії-члена СРО включають директорів компанії, які беруть активну участь в операціях з цінними паперами, що проводить компанія, менеджерів компанії та працівників, які працюють з клієнтами або мають справу з готівковими коштами чи цінними паперами.

2. Основні функції СРО

Основними функціями СРО є:

1) установлення вимог до професійної кваліфікації ~~фахівців асоційованих осіб~~ членів СРО з метою забезпечення високого професійного рівня діяльності учасників фондового ринку;

2) розроблення і затвердження правил провадження відповідного виду професійної діяльності;

3) установлення норм та правил поведінки, розробка Кодексу професійної етики та здійснення контролю за його дотриманням членами організації та асоційованими особами;

4) розробка та здійснення заходів захисту прав та професійних інтересів членів СРО;

5) організація професійної підготовки та підвищення кваліфікації асоційованих осіб фахівців — членів СРО;

6) інформування своїх членів стосовно законодавства про цінні папери та про всі зміни, що вносяться до нього;

7) упровадження ефективних механізмів розв'язання спорів таких, як третейський суд, для вирішення спорів між членами СРО та між членами СРО або їх асоційованими особами СРО та їх клієнтами;

8) ініціювання вдосконалення нормативної бази фондового ринку;

9) представництво інтересів членів СРО та інших учасників фондового ринку в органах державної влади, судах, інших організаціях та захист їх інтересів;

10) сприяння захисту інвесторів з боку СРО та її членів.

3. Права та обов'язки СРО

У процесі здійснення своєї діяльності СРО має право:

1) брати участь у підготовці проектів законодавчих і інших нормативних правових актів, державних програм з питань, пов'язаних із предметом саморегулювання, а також направляти в органи державної влади висновки за результатами проведених ними незалежних експертиз проектів актів;

2) запитувати й одержувати від органів державної влади й органів місцевого самоврядування статистичну, нормативно-технічну й іншу інформацію (документацію), необхідну для виконання СРО покладених на них завдань;

3) від свого імені оскаржити у встановленому законодавством порядку будь-які акти та (або) дії (бездіяльність) органів державної влади, органів місцевого самоврядування, що порушують або створюють погрозу порушення прав і інтересів СРО, кожного з її учасників окремо або групи учасників;

4) приймати у відповідності до вимог чинного законодавства делеговані Комісією повноваження, які не суперечать чинному законодавству.

Об'єднання професійних учасників ринку цінних паперів, яке одержало статус СРО і є єдиною СРО торговців цінними паперами, може створювати фондові біржі або торговельно-інформаційні системи, як окремі юридичні особи, в яких вона є єдиним засновником, проте, за умови, що СРО не може вимагати від своїх членів обов'язкового приєднання чи участі в такій фондовій біржі або торговельно-інформаційній системі як умову членства в СРО.

Обов'язки СРО:

1) провадити тільки ту діяльність, яка пов'язана з метою створення і функціонування СРО;

2) СРО, її органи управління й асоційовані особи зобов'язані дотримуватися вимог законодавства, статуту СРО, правил і стандартів СРО;

3) створювати рівні умови для вступу до організації та виходу з неї будь-якого професійного учасника.

4) СРО не вправі здійснювати діяльність і дії, що призводять до виникнення або створюють загрозу виникнення конфлікту інтересів СРО з інтересами об'єднаних у її складі учасників;

5) СРО при здійсненні своєї діяльності не може обмежувати конкуренції між своїми засновниками (учасниками);

4. Порядок набуття статусу СРО.

СРО створюється згідно з чинним законодавством з метою захисту інтересів своїх членів і учасників фондового ринку та набуває статусу СРО з дати внесення запису про неї до реєстру СРО, який веде Комісія.

Для набуття статусу СРО професійних учасників фондового ринку вона об'єднання повинно переконливо продемонструвати Комісії, що воно об'єднує більш ніж 50% всіх професійних учасників фондового ринку за одним з видів професійної діяльності, і що воно повинна відповідати наступним критеріям:

1. наявність відокремленого приміщення від приміщень інших юридичних осіб у власності або згідно з договором оренди не менше 5 років; розмір приміщень СРО повинен відповідати санітарним нормам щодо площі на одного працівника;

2. наявність комп'ютерної техніки (не менше 3-х комп'ютерів) та ліцензованого програмного забезпечення;

3. наявність окремого телефонного, факсового, електронного зв'язку, у тому числі електронної пошти;

4. наявність веб-сайту та забезпечення його роботи у цілодобовому режимі;

5. чисельність персоналу не менше 3-х осіб, які мають досвід роботи на фондовому ринку.

Статус СРО надається Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку (~~далі — Комісія~~)-тим ~~організаціям та~~ об'єднанням, які мають достатньо ресурсів для виконання статутних зобов'язань, що є не менше, ніж активи на суму 600 тисяч гривень.

4.1 Для реєстрації (продовження терміну Свідоцтва) СРО до Комісії надають наступні документи:

заяву;

нотаріально засвідчені копії свідоцтва про державну реєстрацію об'єднання;

копію організаційної схеми;

перелік афілійованих зв'язків засновників і членів ради;

копію договору про членство між СРО і членом СРО;

кошторис;

процедура розгляду і обліку скарг клієнтів;

копії установчих документів (статуту, установчого договору);

засвідчені в установленому порядку копії документів, що підтверджують право власності заявника на приміщення або право користування ним;

фінансову звітність, підтвержену аудитором, висновок аудитора (аудиторської фірми) про склад активів СРО, форму внесків (грошові кошти, матеріальні цінності, цінні папери, інтелектуальна власність тощо). включаючи джерела їх походження, який свідчить про те, що СРО дотримується вимог щодо здійснення фінансової діяльності;

правила СРО, які повинні відповідати вимогам цього Положення;

список керівного складу СРО в разі функціонування як об'єднання юридичної особи - дані про керівника, його заступників, головного бухгалтера із зазначенням таких даних: прізвища, ім'я та по батькові, займаної посади, освіти, виробничого стажу, засобів зв'язку (телефону, факсу, телетайпу, E-mail), наявності непогашеної судимості за корисливі та посадові злочини, а також накладене на даних осіб вироком суду покарання у вигляді позбавлення права займати певні посади або займатися певною діяльністю;

відомості про накладені на юридичну особу санкції за господарські та фінансові правопорушення органами державної влади, судом, арбітражним або третейським судом протягом трьох останніх років до моменту подання заяви, або з моменту створення, із зазначенням дати накладення санкції, органу, що наклав санкцію, причин її накладення, виду та розміру санкцій, ступеня виконання санкції до моменту подання заяви;

список усіх суб'єктів підприємницької діяльності, зареєстрованих в Україні, де СРО (якщо вона є об'єднанням юридичних осіб) виступає засновником, акціонером, учасником, з виділенням таких, в яких на нього припадає понад 5 відсотків статутного фонду. Список повинен містити: код ЄДРПОУ, повне найменування, місцезнаходження, розмір дольової участі, виражений в абсолютній сумі та у відсотках по кожному суб'єкту підприємницької діяльності;

комп'ютерну дискету 3,5 з електронними копіями вказаних документів, які складаються у форматі, визначеному Комісією.

Усі списки, переліки, відомості, висновки, що подаються заявником, не можуть за терміном перевищувати двох місяців до моменту подання документів та повинні бути підписані його керівником і засвідчені печаткою юридичної особи, їх сторінки мають бути прошиті та пронумеровані.

Заявник несе відповідальність за достовірність інформації, що вказана у поданих для отримання Свідоцтва документах.

4.2. За наслідками розгляду поданих документів Комісія приймає одне з таких рішень:

- а) про видачу Свідоцтва про реєстрацію об'єднання як СРО;
- б) про відмову у видачі Свідоцтва про реєстрацію об'єднання як СРО;
- ~~в) про продовження дії Свідоцтва на новий термін.~~

~~29.~~ Підставою для відмови у видачі ~~або продовженні дії~~ Свідоцтва може бути:

- а) невідповідність поданих документів та даних, що вони містять, вимогам цього Положення та чинному законодавству;
- б) наявність в поданих документах недостовірних даних;
- в) наявність обґрунтованих скарг зареєстрованих осіб на діяльність об'єднання;
- г) якщо СРО не має достатньо ресурсів для виконання статутних зобов'язань.

У рішенні про відмову у видачі ~~або продовженні дії~~ Свідоцтва повинні бути вказані підстави відмови. Повідомлення про відмову у видачі або продовженні дії Свідоцтва з обґрунтуванням причин такої відмови має бути направлене заявнику у письмовій формі.

Рішення приймається у термін не пізніше 45 (сорока п'яти) календарних днів з дня одержання заяви та необхідних документів.

4.3. Свідоцтво про реєстрацію об'єднання як СРО видається заявникові за формою згідно з додатком.

~~Свідоцтво видається терміном на 3 (три) роки і діє на всій території України. Продовження терміну дії Свідоцтва здійснюється в порядку, встановленому для його одержання.~~

Діяльність СРО по закінченні терміну дії Свідоцтва не допускається. Після закінчення терміну дії Свідоцтва, ліквідації або реорганізації об'єднання, видане Свідоцтво втрачає силу. СРО у триденний термін зобов'язана повідомити Комісію про свою ліквідацію або реорганізацію.

Свідоцтво підписується Головою Комісії або уповноваженою ним посадовою особою і засвідчується печаткою.

Свідоцтва реєструються за відповідними номерами у Реєстрі виданих Свідоцтв, який ведеться Комісією.

Після реєстрації Свідоцтво вручається представнику об'єднання за довіреністю та копією платіжного документу, засвідченого об'єднанням.

Свідоцтво не підлягає передачі для використання іншим особам.

За реєстрацію саморегульованої організації справляється плата у розмірі 100 (сто) неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

5. Вимоги до Правил функціонування СРО.

Правила СРО повинні бути спрямовані на створення відкритого й упорядкованого ринку цінних паперів, забезпечення гідної поведінки його ~~учаєників членів і асоційованих осіб і підтримання~~ належного балансу між інтересами ~~членів СРО~~ ~~учаєників організації~~ та громадськості. Установчі документи СРО мають відповідати вимогам, установленим чинним законодавством для об'єднань юридичних осіб.

Правила та внутрішні документи СРО повинні вимагати, щоб на умовах і внаслідок надання членства в СРО, а також на умовах працевлаштування у члена СРО та надання такому члену членства в СРО, член СРО і кожна асоційована особа члена СРО повинні укладати угоду з СРО в основному в такій формі:

Положення щодо компанії – члена СРО:

даним підписом нижчепідписана компанія – член (назва компанії) підтверджує на умовах та внаслідок отримання членства в СРО [вставити назву СРО] своє зобов'язання підлягати повноваженням СРО та свою згоду виконувати її вимоги і докладати всіх можливих зусиль для забезпечення виконання усіма асоційованими особами компанії внутрішніх документів, правил та процедур СРО. Нижчепідписана компанія далі погоджується виконувати всі постанови, накази, директиви та рішення а також дисциплінарні санкції, накладені СРО, які можуть бути оскаржені або переглянуті відповідно до закону.

Положення щодо асоційованої особи:

Своїм підписом я підтверджую на умовах та внаслідок мого працевлаштування у [вставити назву компанії - члена], та на умовах і внаслідок отримання компанією членства в СРО [вставити назву СРО] своє зобов'язання підлягати повноваженням СРО і згоду виконувати усі вимоги внутрішніх документів, правил та процедур СРО. Я далі погоджуюся виконувати всі постанови, накази, директиви та рішення, а також дисциплінарні санкції, накладені СРО, які можуть бути оскаржені або переглянуті відповідно до закону.

СРО не повинні передбачати у своїх документах положення, які породжують:

- а) дискримінацію прав учасників організації або їх клієнтів;
- б) безпідставне обмеження на вступ до організації та вихід з неї;
- в) обмеження, що безпідставно перешкоджають розвитку конкуренції між її учасниками.

Правила СРО повинні забезпечувати представництво інтересів кожного з її ~~учасників-членів у таких процедурах:~~

~~а) прийняття, внесення поправок або скасування будь-якого правила чи положення про СРО;~~

~~б) висування кандидатів на керівні посади і вибори до органів управління та участь в управлінні справами СРО.~~

Правила СРО повинні містити положення, що зобов'язують її учасників діяти відповідно до законодавства.

Правила СРО повинні містити вимоги до членів щодо забезпечення доступу до асоційованих осіб та відкритості інформації для перевірок, які проводяться за ініціативою СРО, здійснення контролю з боку СРО із застосуванням санкцій та здійсненням інших заходів. Правилами СРО організації мають бути передбачені санкції, що застосовуються цією організацією до своїх ~~їхго~~ учасника/учасників/членів або асоційованих осіб у разі недотримання або порушення ним вимог правил СРО, а саме: попередження; штраф (якщо це передбачено договорами); тимчасове припинення участі в СРО; виключення з її складу.

Санкції, що застосовуються до учасника СРО або асоційованої особи, повинні відповідати характеру порушення. В цих документах також має бути передбачено, що перед застосуванням санкцій СРО має проінформувати учасника або асоційовану особу про такий намір, надати ~~йому~~ можливість учаснику чи асоційованій особі дати відповідні пояснення, навести виправдувальні докази, тощо. СРО може звернутися до Комісії з пропозицією щодо накладання санкцій або з проханням призупинити-, або анулювати ліцензію члена або реєстрацію будь-якого сертифікованого спеціаліста, що працює у члена СРО, на провадження професійної діяльності на ринку цінних паперів.

У разі застосування СРО санкцій до свого учасника або асоційованої особи, або у разі звернення до Комісії про призупинення або скасування ліцензії члена або сертифікованого спеціаліста або реєстрації на провадження діяльності на ринку цінних паперів, СРО повинна надіслати ~~учаснику, члену, сертифікованому спеціалісту або асоційованій особі~~ письмове повідомлення про виявлення порушення з обґрунтуванням причин застосування санкції проти члена або такої особи. Короткий опис такого повідомлення надсилається до Комісії.

5.1 Правила СРО щонайменше повинні містити:

порядок набуття статусу члена СРО та припинення статусу члена СРО;

права і обов'язки члена СРО ;

порядок ведення переліку членів СРО і асоційованих осіб ;

порядок надання інформації членами СРО;

кодекс етики членів СРО і асоційованих осіб;

порядок функціонування арбітражних та третейських судів СРО;

порядок розгляду справ про правопорушення членів СРО та асоційованих осіб;

інші порядки відповідно до нормативно-правових актів ДКЦПФР .

6. Членство у СРО.

Кожен професійний учасник фондового ринку повинен бути членом щонайменше однієї СРО, яка повинна бути СРО за тим видом професійної діяльності на фондовому ринку, якою здебільшого займається цей учасник. Професійний учасник фондового ринку, який є ліцензованим торговцем цінними паперами, повинен бути членом СРО торговців цінними паперами. СРО приймає до складу своїх членів осіб, які мають ліцензію на здійснення професійної діяльності на фондовому ринку, видану у порядку, встановленому Комісією та відповідають вимогам правил СРО.

Члени СРО і асоційовані особи не одержують прибутків від її діяльності.

6.1 Обов'язки члена СРО:

діяти відповідно до законодавства та внутрішніх документів СРО;

6.2 Член СРО має право:

~~на прийняття, внесення поправок або скасування до будь-якого правила чи положення саморегульвної організації;~~

на висування кандидатів на керівні посади і вибори до органів управління та участь в управлінні справами саморегульвної організації.

оскаржити у встановленому чинним законодавством порядку відмову у прийнятті професійного учасника фондового ринку, який отримав ліцензію до складу СРО;

член СРО або асоційована особа може оскаржити рішення цієї організації про застосування до ~~нього~~ члена або асоційованої особи заходів впливу, у встановленому чинним законодавством порядку.

6.3 СРО веде перелік членів СРО та асоційованих осіб.

Перелік членів СРО повинен передбачати щонайменше наступні дані:

найменування та ідентифікаційний код за ЄДРПОУ члена СРО; місцезнаходження, номер телефону, факсу та e-mail члена СРО; номер, дату видачі та строк дії ліцензії на здійснення професійної діяльності на фондовому ринку; дату набуття статусу члена СРО.

Перелік асоційованих осіб повинен включати щонайменше наступні дані:

прізвище, ім'я та по батькові асоційованої особи; місце роботи (назва компанії - члена СРО) та посада; номер, дата видачі та термін дії сертифіката особи, що здійснює професійну діяльність з цінними паперами в Україні; інформацію щодо будь-яких порушень законодавства або внутрішніх документів СРО, внаслідок чого таку особу було позбавлено права бути асоційованою особою члена СРО.

7. Порядок погодження Комісією змін та/або доповнень до Статуту, положень, правил та процедур СРО, в тому числі нового Статуту, нових положень, правил та процедур СРО

Усі зміни та/або доповнення, що вносяться до Статуту, положень, правил та процедур СРО протягом терміну здійснення нею діяльності, а також новий Статут, нові положення, правила та процедури СРО погоджуються Комісією.

СРО зобов'язана подавати до Комісії на погодження всі зміни та/або доповнення, що вносяться до її Статуту, положень, правил та процедур, а також новий Статут, нові положення, правила та процедури у 10-денний термін з дати їх затвердження в установленому порядку.

Для погодження змін та/або доповнень до Статуту, положень, правил та процедур або нового Статуту, нових положень, правил та процедур СРО до Комісії подаються такі документи:

- заява на погодження змін та/або доповнень до Статуту, положень, правил та процедур або нового Статуту нових положень, правил та процедур СРО згідно з додатком;

- обґрунтування причин внесення змін та/або доповнень до Статуту, положень, правил та процедур або розробки нового Статуту, нових положень, правил та процедур СРО;

- зміни та/або доповнення до Статуту, положень, правил та процедур або новий Статут, нові положення, правила та процедури СРО;

- порівняльна таблиця старої та нової редакцій Статуту, положень, правил та процедур, до яких вносяться зміни та/або доповнення.

~~Унесені-Пропоновані~~ зміни та/або доповнення до Статуту, положень, ~~до~~ правил та процедур оформлюються у вигляді окремих доповнень або шляхом їх викладення ~~правил та положень~~ у новій редакції.

Зміни та/або доповнення до Статуту, положень, правил та процедур, а також новий Статут, нові положення, правила та процедури подаються СРО в двох примірниках (оригінали), мають бути затверджені відповідним органом СРО, до компетенції якого належать виконання цих функцій підписані керівником цього органу і засвідчені печаткою СРО, їх сторінки мають бути прошиті та пронумеровані.

За наслідками розгляду заяви та поданих документів Комісією приймається рішення:

- про погодження змін та/або доповнень до Статуту, положень, правил та процедур СРО або нового Статуту, нових положень, правил та процедур СРО;

- про відмову в погодженні змін та/або доповнень до Статуту, положень, правил та процедур СРО або нового Статуту, нових положень, правил та процедур СРО;

Рішення приймається у термін не пізніше 15 робочих днів з дати одержання документів.

Підставою для відмови у погодженні змін та/або доповнень до Статуту, положень, правил та процедур СРО або нового Статуту, нових положень, правил та процедур СРО може бути:

- невідповідність поданих документів вимогам чинного законодавства;
- наявність у поданих документах недостовірних даних;
- наявність у поданих документах порушення прав членів СРО.

У разі подання неповного переліку документів, передбаченого пунктом ----, або невідповідності поданих документів вимогам, зазначеним у пунктах ----, ---- цього Положення, вони не розглядаються і повертаються заявнику разом з листом Комісії про невідповідність поданих документів.

У рішенні про відмову в погодженні змін та/або доповнень до Статуту, положень, правил та процедур СРО або нового Статуту, нових положень, правил та процедур СРО повинні бути вказані підстави відмови.

Повідомлення про прийняте Комісією рішення про погодження або відмову надається СРО в письмовій формі протягом п'яти робочих днів від дати прийняття рішення.

У разі прийняття Комісією рішення про погодження змін та/або доповнень до Статуту, положень, правил та процедур СРО або нового Статуту, нових положень, правил та процедур СРО, СРО ~~встановлення~~ має право здійснювати діяльність з урахуванням внесених змін та/або доповнень ~~або нових правил та положень~~ від дати прийняття відповідного рішення Комісії.

У цьому разі на обох примірниках відповідних змін та/або доповнень або нового Статуту, нових положень, правил ~~та процедур нових правил та положень~~, один з яких повертається заявнику, ставиться відмітка Комісії про погодження із зазначенням дати та номера відповідного рішення Комісії, засвідчена підписом Голови Комісії або уповноваженої посадової особи Комісії та печаткою.

У разі прийняття Комісією рішення про відмову в погодженні змін та/або доповнень до Статуту, положень, правил та процедур СРО або нового Статуту, нових положень, правил та процедур, СРО ~~встановлення~~ не може здійснювати діяльність з урахуванням зазначених змін та/або доповнень або нового Статуту, нових положень, правил та процедур

8. Порядок формування, ведення та користування відомостями реєстру СРО професійних учасників фондового ринку

8.1 Формування та ведення реєстру СРО професійних учасників фондового ринку (далі - Реєстр) здійснюється Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

8.2 Реєстр є інформаційним банком даних про СРО, який містить відомості, визначені цим Положенням, та забезпечує зберігання інформації, що складає систему Реєстру та її надання.

8.3 До Реєстру вносяться такі відомості:

8.3.1 Повне найменування об'єднання професійних учасників фондового ринку (далі - об'єднання).

8.3.2 Ідентифікаційний код за ЄДРПОУ об'єднання.

8.3.3 Номер свідоцтва про державну реєстрацію об'єднання.

8.3.4 Місцезнаходження об'єднання (поштовий індекс, місто, район, вулиця, будинок).

8.3.5 Номер факсу, номер телефону, електронна поштова адреса об'єднання.

8.3.6 Адреса WEB-сторінки об'єднання.

8.3.7 Прізвище, ім'я та по батькові керівника та бухгалтера.

8.3.8 За наявності номер та дата включення до реєстру неприбуткових організацій відповідно до вимог чинного законодавства.

8.3.9 Номер та дата Свідоцтва про реєстрацію об'єднання як СРО, виданого Комісією.

8.3.10 Строк дії Свідоцтва про реєстрацію об'єднання як СРО, виданого Комісією.

8.3.11 Дата продовження дії Свідоцтва про реєстрацію об'єднання як СРО, виданого Комісією.

8.3.12 Дата внесення (виключення) об'єднання до (з) Реєстру.

8.3.13 Інформація щодо кількісного складу СРО за видами професійної діяльності на фондовому ринку членів.

8.4 Підставою для внесення СРО професійних учасників фондового ринку до Реєстру є заява, яка засвідчує бажання відповідної юридичної особи внести СРО до Реєстру.

8.5 Унесення до Реєстру Комісія здійснює після перевірки документів, на підставі яких уноситься запис до Реєстру, на відповідність чинному законодавству.

8.6 Зміни та доповнення до Реєстру вносяться за рішенням Комісії у разі:

отримання новим неприбутковим об'єднанням професійних учасників фондового ринку, яке займе місце зареєстрованої СРО, Свідоцтва про реєстрацію об'єднання як саморегульованої організації;

анулювання об'єднання професійних учасників фондового ринку Свідоцтва про реєстрацію об'єднання як саморегульованої організації.

У всіх інших випадках зміна інформації, що складає систему Реєстру, уноситься на підставі відповідних документів, які надаються СРО професійних учасників фондового ринку до Комісії у п'ятиденний термін від дати виникнення змін щодо СРО.

8.7 Підставою для відмови про внесення до Реєстру або внесення змін до нього може бути наявність у поданих документах недостовірних даних.

За достовірність надання даних до реєстру СРО несе відповідальність згідно законодавства.

8.8 У разі виявлення підстав для відмови в унесенні до Реєстру або внесенні змін до Реєстру Комісія пропонує СРО вжити заходів щодо виправлення виявлених помилок чи невідповідностей. У разі умисного подання неправдивих даних до реєстру за рішенням Комісії така СРО може бути виключена з Реєстру та позбавлена статусу СРО.

8.9 Комісія, у разі надходження у встановленому порядку запиту фізичної або юридичної особи про одержання витягів з Реєстру, надає витяги з нього, які свідчать про внесення СРО до Реєстру або про відсутність відповідної реєстрації.

Комісія публікує у своїх офіційних виданнях та розміщує на офіційній WEB-сторінці інформацію про СРО, що включені до системи Реєстру .

9. Повноваження Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку щодо здійснення регулювання та контролю за діяльністю СРО.

Комісія має право:

- здійснювати контроль за достовірністю і розкриттям інформації, що надається СРО, та її відповідністю встановленим вимогам;

- проводити самостійно чи разом з іншими відповідними органами перевірки фінансово-господарської діяльності СРО;

- надсилати СРО обов'язкові для виконання розпорядження про усунення порушень законодавства про цінні папери та вимагати надання необхідних документів відповідно до чинного законодавства;

- приймати рішення про позбавлення статусу СРО за недотримання або незабезпечення виконання відповідного законодавства та нормативних актів, включаючи статутні зобов'язання СРО;

- подавати пропозиції щодо кандидатур керівників органів управління СРО;

- встановлювати в межах, передбачених законодавством, обов'язкові для виконання вимоги щодо функціонування СРО;

- вимагати від СРО дотримання затвердженого порядку ведення документації та зберігання документації протягом визначеного нею терміну, який не може бути меншим ніж 5 років;

- вимагати надання інформації про поточну діяльність СРО у порядку, встановленому Комісією;

~~- здійснювати перевірки фінансово-господарської діяльності СРО;~~

- у разі порушень СРО законодавства, Статуту, положень, правил чи ~~інших документів~~ процедур, які регламентують її діяльність, попереджати, надсилати письмові вимоги про усунення виявлених недоліків чи порушень, скасовувати реєстрацію СРО, а також застосовувати інші санкції в межах, передбачених законодавством;

У разі порушення СРО цього Положення, а також інших нормативних актів щодо діяльності СРО, Комісія має право дати обов'язкове для виконання розпорядження ~~із зазначез-вказан~~ням термінів усунення конкретних порушень. Про виконання вимог щодо усунення порушень СРО інформує Комісію.

При повторному або грубому порушенні СРО вимог чинного законодавства України та цього Положення, Свідectво може бути анульовано за рішенням Комісії, а СРО виключається з реєстру саморегулювальних організацій професійних учасників фондового ринку.

Директор департаменту методології
регулювання ринку цінних паперів

Тарасенко О.О.

Запропоновані зміни до законодавства

Стаття 11 Закону 1996 року. Судячи з усього, до цієї статті потрібно було внести зміни, коли приймався Закон про цінні папери 2006 року, щоб надати додаткове повноваження ДКЦПФР накладати штрафи на юридичних осіб за порушення тих додаткових законодавчих положень, передбачених Законом 2006 року, наприклад, інсайдерська торгівля та невиконання СРО своїх статутних обов'язків. Стаття 11 Закону 1996 року за діючою редакцією не здається такою, що надає ДКЦПФР повноваження накладати штрафи на юридичних осіб в усіх випадках, коли може бути порушений Закон про цінні папери 2006 року. ДКЦПФР повинна мати повноваження накладати штрафи на юридичних осіб, які є професійними учасниками ринку цінних паперів, за порушення внутрішніх документів, правил або процедур будь-якої СРО, членом якої є даний учасник. Це останнє повноваження є особливо важливим з огляду на вирішення питання можливого неналежного виконання СРО своїх власних дисциплінарних обов'язків. Для усунення усіх цих недоліків пропонуємо внести зміни до першого абзацу Статті 11, додавши вкінці нові положення щодо накладення ДКЦПФР штрафів:

Стаття 11. Відповідальність юридичних осіб за правопорушення на ринку цінних паперів

Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку накладає на юридичних осіб штрафи: ...

у разі порушення професійним учасником ринку цінних паперів внутрішніх документів, правил або положень будь-якої зареєстрованої СРО, членом якої є даний учасник – у розмірі до [5000] неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

у разі незабезпечення зареєстрованою саморегулювальною організацією контролю за дотриманням законодавства з цінних паперів або своїх внутрішніх документів, правил та положень з боку її членів або асоційованих осіб – у розмірі до [5000] неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

у разі значного порушення будь-якого іншого положення діючого законодавства з цінних паперів, включаючи нормативно-правові акти Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку – у розмірі до [5000] неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Стаття 13 Закону 1996 року. На підставах, викладених в Загальному коментарі 3 до Проекту Положення, а також на підставах, викладених вище, стосовно внесення змін до Статті 11 Закону 1996 року, після частини четвертої Статті 13 необхідно додати дві нові частини щодо накладення ДКЦПФР штрафів у такій редакції:

Стаття 13. Відповідальність за адміністративні правопорушення, пов'язані з діяльністю на ринку цінних паперів

.....

Порушення асоційованою особою, визначення якої встановлено згідно з Законом України "Про цінні папери та фондовий ринок", внутрішніх документів, правил або положень будь-якої зареєстрованої фондової біржі, СРО, депозитарію цінних паперів або торговельно-інформаційної системи тягне

за собою накладення штрафу у розмірі до [2000] неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Значне порушення будь-якого іншого положення діючого законодавства з цінних паперів, включаючи нормативно-правові акти Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку, тягне за собою накладення штрафу у розмірі до [2000] неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Відповідно, до частини восьмої Статті 13 також потрібно внести зміни, щоб посилання робилось на частини 1-7 замість частини 1-5.

Стаття 1 Закону про цінні папери 2006 року. Бажано включити визначення терміну “асоційованої особи” для пояснення його застосування та для забезпечення певної юридичної основи для включення положень про асоційованих осіб відповідно до наших рекомендацій до Проекту Положення. Ми пропонуємо дати більш широке визначення “асоційованої особи” для того, щоб окрім професійних учасників ринку цінних паперів, визначення також вказувало, хто є асоційованими особами зареєстрованих фондових бірж, депозитаріїв цінних паперів та саморегульованих організацій. Ми вважаємо, що ДКЦПФР у майбутньому отримає переваги від застосування такого більш широкого визначення цього терміну. Наприклад, з розвитком регулювання сфери цінних паперів та розвитком ринків капіталу в Україні, ми вважаємо, що з метою адекватного захисту інвесторів від протизаконної поведінки осіб, що працюють у сфері цінних паперів, ДКЦПФР доведеться застосовувати свої регуляторні повноваження скоріше до більш широкого кола асоційованих осіб, ніж встановлювати вимоги щодо індивідуальної сертифікації та дисциплінарні вимоги до мінімум трьох осіб у кожного професійного учасника ринку цінних паперів. Тому, до Статті 1 необхідно додати таке визначення:

асоційована особа – при застосуванні по відношенню до професійного учасника ринку цінних паперів або зареєстрованої фондової біржі, саморегульованої організації або депозитарію цінних паперів означає директорів, які беруть активну участь в операціях з цінними паперами, що проводить юридична особа, менеджерів та працівників юридичної особи, які працюють з інвесторами або мають справу з готівковими коштами чи цінними паперами.

Стаття 48 Закону про цінні папери 2006 року. Як пояснювалось у Загальному коментарі 3 до Проекту Положення, для того, щоб усунути будь-які сумніви щодо застосування саморегульованих повноважень СРО по відношенню до асоційованих осіб професійних учасників фондового ринку, які є членами СРО, до Статті 48 необхідно внести дві невеличкі зміни, а саме:

Другий абзац Частини 2 Статті 48 після слова “організації” необхідно доповнити фразою “та асоційованими особами таких членів”:

Стаття 48. Саморегульовані організації професійних учасників фондового ринку

.....

2. Об'єднання професійних учасників фондового ринку набуває статусу саморегульованої організації з дня його реєстрації Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку. Порядок та умови проведення реєстрації саморегульованої організації професійних учасників фондового ринку та анулювання реєстрації встановлюються Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

Метою діяльності саморегульованих організацій професійних учасників фондового ринку є забезпечення провадження діяльності професійними учасниками фондового ринку, які є членами саморегульованої організації та асоційованими особами таких членів, розроблення і затвердження правил, стандартів професійної поведінки та провадження відповідного виду професійної діяльності.

Другий абзац Частини 4 Статті 48 необхідно доповнити після слова “організації” фразою “та асоційованими особами таких членів”:

4. Умовами для прийняття рішення про делегування організації-претенденту професійних учасників фондового ринку повноважень Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку щодо регулювання фондового ринку є:

наявність правил і стандартів професійної діяльності на фондовому ринку, що є обов'язковими для виконання всіма членами саморегульованої організації та асоційованими особами таких членів;

Стаття 120 Господарського кодексу України. У зв'язку з викладеним у Загальному коментарі 4 до Проекту Положення, необхідно до законодавства з цінних паперів внести відповідні зміни, або частину 2 Статті 120 Господарського кодексу необхідно доповнити новим абзацом у такій редакції:

2. Асоціація - договірне об'єднання, створене з метою постійної координації господарської діяльності підприємств, що об'єдналися, шляхом централізації однієї або кількох виробничих та управлінських функцій, розвитку спеціалізації і кооперації виробництва, організації спільних виробництв на основі об'єднання учасниками фінансових та матеріальних ресурсів для задоволення переважно господарських потреб учасників асоціації. У статуті асоціації повинно бути зазначено, що вона є господарською асоціацією. Асоціація не має права втручатися у господарську діяльність підприємств - учасників асоціації. За рішенням учасників асоціація може бути уповноважена представляти їх інтереси у відносинах з органами влади, іншими підприємствами та організаціями.

Положення Статті 120 Господарського кодексу України, які стосуються господарських об'єднань, не забороняють саморегульованим організаціям, які отримали повноваження відповідно до іншого законодавчого акту, виконувати та забезпечувати виконання саморегульованих функцій по відношенню до своїх членів, включаючи встановлення кваліфікаційних вимог, вимог до ведення бізнесу, етичних та дисциплінарних вимог, а також вимог до розв'язання спорів. До таких саморегульованих організацій застосовується антимонопольне законодавство України.